

μικρό εγχειρίδιο

για τη νομική αντιμετώπιση
καυτών ενεργειακών ζητημάτων

μικρό εγχειρίδιο

για τη νομική αντιμετώπιση
καυτών ενεργειακών ζητημάτων

[έκδοση 1.0.1 / 11 Νοεμβρίου 2011]

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Για να μην παρεξηγιόμαστε

2. Απαντώντας σε βασικά ερωτήματα:

- α. Ποια είναι η σχέση μας με τη ΔΕΗ και τι δικαιώματα έχει απέναντί μας;
- β. Μπορώ να εμποδίσω τον ΔΕΗτζή που έρχεται να πάρει την ένδειξη του μετρητή ή να κόψει το ρεύμα;
- γ. Τι ισχύει για το ειδικό τέλος ακινήτων;
- δ. Μπορώ να πάω στη ΔΕΗ και να ζητήσω να πληρώσω μόνο την αξία του ρεύματος ή να καταβάλω κάποιο ποσό με επιφύλαξη;
- ε. Ισχύει ότι αν πληρώσω το λογαριασμό μέσω τραπεζικού ΑΤΜ, μπορώ να μην καταβάλω το ποσό που αντιστοιχεί στο χαράτσι και στα υπόλοιπα τέλη;
- στ. Είναι αλήθεια ότι όσο η οφειλή μου προς της ΔΕΗ είναι κάτω από 5.000 ευρώ, δεν έχω κίνδυνο ποινικής δίωξης;

3. Αναζητώντας την ελεύθερη πρόσβαση στο ρεύμα

- α. Μπαλαντέζα: Η πρώτη κίνηση αλληλεγγύης
- β. Η επανασύνδεση του μετρητή
- γ. Η απευθείας σύνδεση στο δίκτυο
- δ. Το “πείραγμα” του μετρητή
- ε. Σημειώσεις για το άνοιγμα της “χελώνας”

4. Κατακλείδα

1. Για να μην παρεξηγιόμαστε

Στις γραμμές που ακολουθούν μην περιμένετε να βρείτε κάποιο έξυπνο τερτίπι να να ξεγελάσετε τη ΔΕΗ, ούτε κάποιο μαγικό κόλπο που θα σας απαλλάξει από την υποχρέωση πληρωμής χωρίς συνέπειες. Τέτοια πράγματα δεν υπάρχουν, παρά μόνο σε γνωστά παραμύθια ύποπτης πολιτικής προέλευσης, με πριγκιπόπουλα που αγαπάνε το λαό τους και μαγικές φασολιές που καθαρίζουν για πάρτη μας ενώ εμείς αράζουμε στον καναπέ μας.

Αντιθέτως, αυτό που θα βρείτε στο φυλλάδιο αυτό είναι κάποιες (χρήσιμες ελπίζουμε) πληροφορίες για το νομικό καθεστώς που διέπει τη σχέση μας με τη ΔΕΗ και για το πώς αντιμετωπίζεται μέχρι σήμερα από το νομικό οπλοστάσιο του κράτους το ζήτημα της “αυθαίρετης” επανασύνδεσης του ρεύματος. Πληροφορίες δηλαδή που ενδεχομένως να σας βοηθήσουν στην οργάνωση του αγώνα για την πρόσβαση στην ενέργεια στην πολυκατοικία σας ή στη γειτονιά σας. Ενός αγώνα που στις μέρες μας γίνεται όλο και πιο επιτακτικός, καθώς το απίστευτα υψηλό κόστος της ενέργειας σε συνδυασμό με τον εκβιαστικό μηχανισμό είσπραξης νέων φόρων μέσω της ΔΕΗ, απειλεί να βυθίσει χιλιάδες κατοικίες στο σκοτάδι.

Σημείωση: Καθώς το θέμα είναι καυτό και οι εξελίξεις καταignoιστικές, τα νομικά δεδομένα μεταβάλλονται πολύ γρήγορα. Θα προσπαθούμε κατά το δυνατό να κρατάμε αυτόν τον οδηγό ενημερωμένο από τη σελίδα mhxanh.org/reyma (ήδη η τελευταία απόφαση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που εμποδίζει την κατάθεση στο Παρακατατηγκών και Δανείων, μας οδήγησε στην έκδοση 1.0.1)

2. Απαντώντας σε βασικά ερωτήματα

α. Ποια είναι η σχέση μας με τη ΔΕΗ και τι δικαιώματα έχει απέναντί μας;

Καταρχάς να ξεκαθαρίσουμε ότι με τη ΔΕΗ υπογράφουμε μία **σύμβαση ιδιωτικού δικαίου**, μία συμφωνία δηλαδή μεταξύ ιδιωτών. Αυτό μη σας φαίνεται παράξενο, η ΔΕΗ μπορεί να είναι εταιρία του ευρύτερου δημοσίου τομέα αλλά η νομική της μορφή είναι αυτή της ανώνυμης εταιρίας (ΑΕ). Επομένως, το συμβόλαιο που υπογράφουμε, γεννά κατ’ αρχάς μόνο αστικές αξιώσεις, δηλαδή αξιώσεις που αποτιμώνται σε χρήμα και μπορούν να εισπραχθούν με το στανιό μόνο μετά από την έκδοση συγκεκριμένης για την κάθε οφειλή δικαστικής απόφασης [*αναλυτικά το συμβόλαιο οικιακής χρήσης θα το βρείτε στη διεύθυνση mhxanh.org/reyma/symbolaio]*

Επίσης, το γεγονός ότι κάποια δημοτικά τέλη και λοιποί φόροι εισπράττονται μέσω της ΔΕΗ, ούτε αυτό αλλάζει τον χαρακτήρα της σχέσης μας με τη ΔΕΗ. Και σ' αυτές τις περιπτώσεις η μη καταβολή των τελών δεν αποτελεί παρά απλή φορολογική παράβαση, παρόμοια με τη μη καταβολή για παράδειγμα των τελών κυκλοφορίας. Άλλωστε η ΔΕΗ δεν είναι καν δικαιούχος αυτών των τελών, αλλά ένας απλός εισπράκτορας, οπότε η βεβαίωση των απλήρωτων τελών γίνεται σε δεύτερο χρόνο, από την αρμόδια ΔΟΥ [έτσι π.χ. ορίζει ο νόμος 1080/1980, ο οποίος ρυθμίζει τον τρόπο πληρωμής των δημοτικών τελών μέσω ΔΕΗ - δείτε τον στη διεύθυνση:

mhxanh.org/reyma/dimotika-teli].

Κατά συνέπεια, οι υπάλληλοι της ΔΕΗ δεν αποτελούν κάποια “δημόσια αρχή”, στην οποία οφείλουμε να υπακούσουμε. Άρα κάθε παρεμπόδιση του έργου των ΔΕΗτζήδων δεν αποτελεί “αντίσταση κατά της αρχής” ούτε βέβαια και κάποια άλλη αξιόποινη πράξη (αλλάζει βέβαια το πράγμα αν μόλις έρθει ο υπάλληλος να κόψει το ρεύμα, τον αρχίσουμε στις φάπες). Η μόνη “ποινή” που μπορεί να μας επιβάλει η ΔΕΗ είναι να εκδώσει εντολή διακοπής της ηλεκτροδότησης και σε δεύτερο χρόνο, αν δεν συμμορφωθούμε, να καταγγείλει τη μεταξύ μας σύμβαση για να μας αφαιρέσει το μετρητή.

β. Μπορώ όμως να εμποδίσω τον ΔΕΗτζή που έρχεται να πάρει την ένδειξη του μετρητή ή να κόψει το ρεύμα;

Με βάση τα όσα προηγήθηκαν, η απάντηση στην ερώτηση αυτή είναι γενικώς “ναι” αλλά υπό κάποιες προϋποθέσεις. Ο μετρητής είναι πράγματι ιδιοκτησία της ΔΕΗ αλλά ο ΔΕΗτζής δεν έχει δικαίωμα να μπει στην οικοδομή μας, αν εμείς δεν του ανοίγουμε ή αν έχουμε συνεννοηθεί με τους υπόλοιπους ενοίκους και έχουμε κλειδώσει το χώρο των μετρητών. Στο οικιακό συμβόλαιο που έχουμε υπογράψει (άρθρα 4 έως 14) όλα τα “απαγορεύεται” και τα “έχει δικαίωμα” που αναφέρονται στη ΔΕΗ και τους υπαλλήλους της, χρειάζονται δικαστική απόφαση για να ενεργοποιηθούν. Βέβαια στην πράξη, αν ο υπάλληλος της ΔΕΗ επιμένει και συνεχίζει να εισπράττει την άρνησή μας, κατά πάσα πιθανότητα θα μας απειλήσει με την αστυνομία. ΟΜΩΣ για να ζητήσει τη συνδρομή της αστυνομίας, θα πρέπει να καταγγείλει τουλάχιστον υπόνοια τέλεσης συγκεκριμένου ΠΟΙΝΙΚΟΥ αδικήματος, όπως είναι η ρευματοκλοπή (αναλυτικότερα παρακάτω), ΑΛΛΙΩΣ Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΝΑΜΙΧΘΕΙ. Δεν αρκεί επομένως η δικαιολογία ότι ο τάδε ή ο δείνα δεν έχουν πληρώσει τον λογαριασμό του ρεύματος!

Αν παρ' όλα αυτά η αστυνομία έρθει ούτως ή άλλως, θα πρέπει να χειριστούμε το ζήτημα με προσοχή, διότι ακόμη κι αν έχουμε δίκιο νομικά, στην Ελλάδα ισχύει το γνωστό “ελάτε να τα πούμε στο Τμήμα” ή “ελάτε για μια εξακρίβωση στοιχείων”, κατά

την οποία μπορεί να βρεθεί κανείς κατηγορούμενος επειδή στραβοκοίταξε το αστυνομικό όργανο. Έχει λοιπόν ιδιαίτερη σημασία σε μια τέτοια πιθανή αντιπαράθεση με τα αστυνομικά όργανα να φροντίσουμε να είμαστε **πολλοί**, ώστε να κάνουμε σαφή τη διάθεσή μας να υπερασπιστούμε στην πράξη τα δικαιώματά μας. Η δημοσιότητα και οι διαστάσεις που έχει πάρει το ζήτημα της ΔΕΗ στις μέρες μας, σε συνδυασμό με την εντεινόμενη εξαθλίωση όλο και μεγαλύτερου τμήματος του πληθυσμού, μας δίνουν το δικαίωμα να πιστεύουμε ότι μια δημόσια κατακραυγή τόσο του υπαλλήλου της ΔΕΗ που επιμένει να κόψει το ρεύμα όσο και των αστυνομικών που τον συνοδεύουν, μπορεί να είναι ιδιαίτερα αποτελεσματική!

γ. Τι ισχύει για το ειδικό τέλος ακινήτων; (γνωστό ως «χαράτσι»)

Το “Έκτακτο Ειδικό Τέλος Ηλεκτροδοτούμενων Δομημένων Επιφανειών” (Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε.) δεν είναι παρά ένας ακόμη φόρος που προστέθηκε δίπλα στα υπόλοιπα τέλη τα οποία ούτως ή άλλως συνδέονται εκβιαστικά με την πληρωμή της ΔΕΗ (και τα οποία ήδη αποτελούσαν τα $\frac{2}{3}$ του συνολικού λογαριασμού). Αφορά τους ιδιοκτήτες ακινήτων αλλά εισπράττεται μέσω του χρήστη του ρεύματος που συχνά βέβαια είναι ο ενοικιαστής (ο οποίος στη συνέχεια έχει δικαίωμα να συμψηφίσει το ποσό που κατέβαλε με μελλοντικά ενοίκια).

Για πολύ κόσμο το χαράτσι θεωρείται (δικαίως) η σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι, καθώς πρόκειται για ένα ιδιαίτερα δυσβάσταχτο τέλος και ταυτόχρονα αποτελεί όπως φαίνεται την αρχή μιας σειράς έκτακτων φόρων που στο εξής θα εισπράττονται άμεσα μέσω του εκβιαστικού μηχανισμού της ΔΕΗ. *[δείτε την περιφημη τροπολογία στο νόμο 4021/2011 στη διεύθυνση mhxanh.org/reyma/charatsi-tropologia και γελάστε με την καρδιά σας διαβάζοντας στην εισηγητική έκθεση τα περί “ύψιστης εθνικής ανάγκης” και “εθνικού χρέους”...]*

Βασικό χαρακτηριστικό της αμεσότητας του χαρατσιού είναι ότι δεν μπορεί να μπει σε κανέναν διακανονισμό (επομένως και ολόκληρος ο λογαριασμός που το περιέχει). Αυτό βεβαίως θα είναι τεράστιο ζήτημα για τη ΔΕΗ η οποία ήδη βρίσκεται αντιμέτωπη και με την οργή των πολιτών που είχαν μπει σε καθεστώς διακανονισμού και πλήρως κανονικά τις δόσεις τους.

Σύμφωνα λοιπόν με την εν λόγω τροπολογία, η ΔΕΗ υποχρεούται (σ.σ. τα ίδια προβλέπονται και για τους ιδιωτικούς παρόχους ενέργειας) να εισπράξει **άμεσα** το ειδικό τέλος ακίνητης περιουσίας από τον καταναλωτή του ρεύματος αλλιώς οφείλει να προσκομίσει στο κράτος την εντολή διακοπής της ηλεκτροδότησης. Η προθεσμία είναι 40 ημέρες από την έκδοση του λογαριασμού, περίπου δηλαδή 20 μέρες από τη λήξη του. Σε περίπτωση μάλιστα που δεν εκδοθεί εντολή διακοπής, η ΔΕΗ υποχρεούται να καταβάλει **αυτή** το ποσό του ειδικού τέλους, προσαυξημένο κατά 25%. Με απλά

λόγια, η τροπολογία δίνει στη ΔΕΗ τη δυνατότητα να διατηρήσει το “κοινωνικό της πρόσωπο” αφού την εμφανίζει να μην ευθύνεται η ίδια για τα επερχόμενα κοψίματα αλλά ο “κακός νόμος” που της βάζει το μαχαίρι στο λαιμό...

ΠΡΟΣΟΧΗ : Στο σημείο αυτό θα μπορούσε να διερευνηθεί και η δυνατότητά μας να αναζητήσουμε συμμαχίες και ενδεχομένως να συμπράξουμε με τους εργαζόμενους της ΔΕΗ ή τουλάχιστον να τους αναγκάσουμε να πάρουν θέση πάνω σε ένα ανοιχτό κοινωνικό ζήτημα: Σύμφωνα με την τροπολογία όπως προείπαμε, η ΔΕΗ υποχρεούται να διατάξει την διακοπή της ηλεκτροδότησης, και να αποδείξει στο κράτος ότι έδωσε τη σχετική εντολή. Από πουθενά όμως δεν προκύπτει ότι η ΔΕΗ πρέπει να αποδείξει ότι ΠΡΑΓΜΑΤΙ η ηλεκτροδότηση έχει διακοπεί (κάτι τέτοιο άλλωστε θα ήταν πρακτικά αδύνατο). Επίσης, η τροπολογία δεν προβλέπει υποχρέωση ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ της σύμβασης ηλεκτροδότησης από τη μεριά της ΔΕΗ (πράγμα που θα σήμαινε την άμεση αφαίρεση του μετρητή) αλλά μόνο εντολή διακοπής.

Επομένως, μπλοκάροντας τον μηχανισμό των κοψιμάτων, είτε σε συνεννόηση με τους ΔΕΗτζήδες είτε εμποδίζοντάς τους με τη μαζική παρουσία μας μπροστά στις συνδέσεις που κινδυνεύουν, μπορούμε να καταστήσουμε την εντολή διακοπής κενό γράμμα. Ταυτόχρονα, κάθε ΔΕΗτζής που σέβεται τον εαυτό του, δεν έχει παρά να βεβαιώσει τους προϊσταμένους του ότι μετέβη στο συγκεκριμένο μετρητή για να προβεί στη διακοπή αλλά εμποδίστηκε από την παρουσία διαφόρων πολιτών. Είναι προφανές ότι κανένας υπάλληλος (πλην βεβαίως των αστυνομικών!) δεν θα μπορούσε να υποχρεωθεί από την υπηρεσία του να αντιπαρατεθεί ευθέως με τους κατοίκους μιας περιοχής που προστατεύουν έναν μετρητή.

[σ.σ. Αρχές Δεκέμβρη εκδικάζεται στο Συμβούλιο της Επικρατείας προσφυγή που θα κρίνει σε μεγάλο βαθμό την έκβαση της υπόθεσης του χαρατσιού, οπότε θα επανέλθουμε με νέες εκτιμήσεις. ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ όμως έως τότε, πρέπει να πείσουμε και τον τελευταίο συμπολίτη μας να ΜΗΝ κάνει καμία καταβολή].

δ. Μπορώ να πάω στη ΔΕΗ και να ζητήσω να πληρώσω μόνο την αξία του ρεύματος ή να καταβάλω το ποσό με επιφύλαξη;

Αν τώρα πάτε με το λογαριασμό σας στα ταμεία της ΔΕΗ και ζητήσετε να πληρώσετε μόνο την αξία του ρεύματος, θα σας πουν ότι δεν μπορούν να δώσουν απόδειξη μερικής εξόφλησης διότι κάτι τέτοιο δεν προβλέπεται. Αυτό ίσχυε ούτως ή άλλως και πριν το χαράτσι. Και επειδή η ΔΕΗ δεν είναι δημόσια υπηρεσία όπως προείπαμε, δεν είναι υποχρεωμένη να παραλαμβάνει αιτήσεις και υπομνήματα των πολιτών, ούτε βέβαια να δίνει αριθμούς πρωτοκόλλου από τους οποίους θα μπορούσε

να προκύψει ότι σε συγκεκριμένη ημερομηνία δηλώσατε την πρόθεσή σας να πληρώσετε την αξία του ρεύματος αλλά η ΔΕΗ αρνήθηκε.

Επίσης, το να πληρώσετε όλο το λογαριασμό (δηλαδή μαζί με όλα τα τέλη) και ταυτόχρονα να “επιφυλαχθείτε” με εξώδικο, δεν έχει κάποια πρακτική αξία, καθώς δεν διασφαλίζει κάποιο επιπλέον δικαίωμα (συν του ότι πρέπει να επιδοθεί με δικαστικό επιμελητή, επομένως είναι ένα έξτρα έξοδο).

Μέχρι πριν μερικές ημέρες κάποιοι πρότειναν ως ενδεχόμενη λύση την καταβολή της αξίας του ρεύματος στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Η πρακτική αυτή έχει πλέον μπλοκαριστεί με μια γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με την οποία το Συμβούλιο αποφάνθηκε (ξεδιπλώνοντας έναν απαράδεκτο νομικό συλλογισμό που δεν είναι του παρόντος να εξετάσουμε) ότι το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων δεν μπορεί να εισπράττει οφειλές προς τη ΔΕΗ.

ε. Ισχύει ότι αν πληρώσω το λογαριασμό μέσω τραπεζικού ΑΤΜ, μπορώ να μην καταβάλω το ποσό που αντιστοιχεί στο χαράτσι και στα υπόλοιπα τέλη;

Η πρακτική αυτή ακούστηκε πολύ μέσω του διαδικτύου και το τελευταίο 15ήμερο “φοριέται” από διάφορους δημοτικούς άρχοντες του λεκανοπεδίου Αττικής, οι οποίοι προτρέπουν τους πολίτες τους να καταβάλουν μέσω ΑΤΜ μόνο την αξία του ρεύματος και στη συνέχεια να στείλουν ομαδικά στη ΔΕΗ την απόδειξη του ΑΤΜ. Από νομικής απόψεως η καταβολή αυτή ΔΕΝ σταματά τη διαδικασία έκδοσης εντολής διακοπής, σίγουρα όμως θα προκαλέσει πονοκέφαλο στη διοίκηση της ΔΕΗ, ειδικά αν τηρηθεί η δέσμευση αυτών των δημάρχων να “υπερασπιστούν” τους πολίτες τους. Διατηρούμε βέβαια επιφυλάξεις για το “πώς” και το “αν” θα λάβει χώρα μια τέτοια υπεράσπιση, ιδιαίτερα μόλις το κράτος θέσει ξεκάθαρα και εκβιαστικά το δίλημμα “νομιμότητα ή χάος”. Όπως και για το αν αυτές οι κινήσεις αποτελούν απλά καιροσκοπικές - ψηφοθηρικές ενέργειες ή θεσμικές εκφράσεις της συλλογικής αντίστασης. Σε κάθε περίπτωση, συνεχίζουμε να πιστεύουμε πως ο πλέον ενδεδειγμένος δρόμος είναι αυτός της ενεργοποίησής μας και της οργάνωσης σε επίπεδο γειτονιάς.

Πάντως η απόδειξη του ΑΤΜ μπορεί να έχει μία πρακτική νομική χρησιμότητα εάν κάποια στιγμή μετά από επανειλημμένες επανασυνδέσεις του ρεύματος κατηγορηθούμε για ρευματοκλοπή (βλέπε παρακάτω 3.β και 3.γ). Σε αυτή την περίπτωση, η απόδειξη καταβολή της αξίας του ρεύματος σε συγκεκριμένη ημερομηνία στο παρελθόν, θα έκανε εντελώς ξεκάθαρη στο δικαστήριο την πρόθεσή μας να μην “κλέψουμε” ρεύμα αλλά να διαμαρτυρηθούμε για την επιβολή των τελών.

στ. Είναι αλήθεια ότι όσο η οφειλή μου προς τη ΔΕΗ είναι κάτω από 5.000 ευρώ, δεν

έχω κίνδυνο ποινικής δίωξης;

Η πληροφορία αυτή κυκλοφόρησε επίσης στο διαδίκτυο και προφανώς είναι προϊόν σύγχυσης διαφορετικών μεταξύ τους ρυθμίσεων. Το όριο των 5.000 ευρώ ΔΕΝ αφορά τη σχέση μας με τη ΔΕΗ, αλλά ούτε αφορά το χαράτσι και τα λοιπά τέλη στο στάδιο που εξετάζουμε, όσο δηλαδή το κράτος προσπαθεί να τα εισπράξει μέσω της ΔΕΗ. Τα 5.000 ευρώ είναι το όριο για την ποινικοποίηση του συνόλου των οφειλών μας προς το Δημόσιο και αφορά μόνο τις οφειλές **που μπορούν να βεβαιωθούν** (επομένως όχι την αξία του ρεύματος). Αυτή λοιπόν η ποινική διάταξη ενεργοποιείται όταν τέτοιες οφειλές μας έχουν ήδη βεβαιωθεί στην αρμόδια ΔΟΥ και παραμένουν απλήρωτες για περισσότερο από 4 μήνες. Άρα το χαράτσι και τα λοιπά τέλη θα συνυπολογιστούν σε αυτά τα 5.000 ευρώ, μόνο όταν βεβαιωθούν στην εφορία μετά την άρνησή μας να τα πληρώσουμε μέσω της ΔΕΗ *[υπενθυμίζουμε ότι ειδικά το χαράτσι βεβαιώνεται στον ιδιοκτήτη και όχι στον ενοικιαστή, οπότε θα συνυπολογιστεί στις οφειλές του ιδιοκτήτη- δείτε τη σχετική Υπουργική Απόφαση στο mhxanh.org/reyma/charatsi-eispraksi]*

3. Αναζητώντας την ελεύθερη πρόσβαση στο ρεύμα

α. Μπαλαντέζα: Η πρώτη κίνηση αλληλεγγύης

Μια πολύ συνηθισμένη απάντηση στο κομμένο ρεύμα, είναι η σύνδεση με μπαλαντέζα από γειτονικό σπίτι. Το να δίνει δηλαδή κάποιος ρεύμα από δικιά του μπρίζα, κατά προτίμηση αυτή του πλυντηρίου, που σηκώνει μεγαλύτερα φορτία. Πρόκειται βεβαίως για μια απολύτως προσωρινή λύση, μέχρι να περάσουμε σε κάτι δραστικότερο, ακόμη και για πρακτικούς λόγους: Μια μπαλαντέζα μπορεί να αντέξει κάποια φωτιστικά ή ένα ψυγείο, όχι όμως τα θερμομαντικά σώματα ή την ηλεκτρική κουζίνα.

Η ΔΕΗ έχει με κάποιον ανεπιχίαστο τρόπο περάσει στον κόσμο την πεποίθηση ότι και αυτή η τόσο στοιχειώδης κίνηση αποτελεί ποινικό αδίκημα. Αυτό όμως δεν αληθεύει. Εφ' όσον το ρεύμα που καταναλώνεται συνεχίζει να καταγράφεται σε κάποιον μετρητή, το μόνο που θα μπορούσε κάποιος θεωρητικά να καταλογίσει σε αυτή την πρακτική είναι η παραβίαση των (ιδιωτικής φύσεως) όρων του συμβολαίου που έχουμε υπογράψει καθώς και η μη πληρωμή των παγίων τελών, κάτι που όμως δεν αποτελεί στα σίγουρα ποινικό αδίκημα αλλά απλή φορολογική παράβαση (πιο αναλυτικά αμέσως παρακάτω).

β. Η επανασύνδεση του μετρητή

Η επανασύνδεση του μετρητή είναι η πλέον εύκολη, απλή και αποτελεσματική μέθοδος αντιμετώπισης του κοψίματος του ρεύματος, καθώς συγκεντρώνει τα εντελώς στοιχειώδη χαρακτηριστικά μιας κίνησης ανυπακοής και απαιτεί ελάχιστες έως καθόλου τεχνικές γνώσεις.

Ουσιαστικά μιλάμε για το άνοιγμα της “χελώνας” και το ανέβασμα της ασφάλειας του μετρητή ή -στην ελαφρώς δυσκολότερη περίπτωση- τη σύνδεση κάποιων καλωδίων που καταλήγουν στο μετρητή (αυτή θέλει λίγη προσοχή και μπορεί να χρειάζεται η βοήθεια ηλεκτρολόγου). Στην περίπτωση λοιπόν της επανασύνδεσης, ο μετρητής συνεχίζει να λειτουργεί κανονικά, καταγράφοντας όλο το ρεύμα που καταναλώνεται. Η αλήθεια είναι ότι δρώντας με αυτόν τον τρόπο δεν τελείται καμία αξιόποινη πράξη διότι η ΔΕΗ δεν “χάνει” ρεύμα (όπως και στην περίπτωση της μπαλαντζέας), παρά μόνο τα χρήματα από τα πάγια τέλη. Έτσι, το μόνο που μπορεί να κάνει για το απλήρωτο ρεύμα είναι να κινηθεί εναντίον των καταναλωτών του ρεύματος μέσω των αστικών δικαστηρίων (όπως έκανε για τα 85 εκατομμύρια ευρώ που της χρωστάνε η “ΛΑΡΚΟ” και η “Αλουμίνιον”...) όπως δηλαδή θα έκανε και ένα πολυκατάστημα για τις καθυστερημένες δόσεις ενός πλυντηρίου. Όσο για τα απλήρωτα τέλη, καθώς όπως προείπαμε δεν είναι η ίδια δικαιούχος αλλά μόνο εξουσιοδοτημένη να τα εισπράττει για λογαριασμό των δικαιούχων (π.χ. για τους Δήμους) δεν μπορεί παρά να αποστείλει έγγραφο στην αρμόδια ΔΟΥ ώστε να βεβαιωθεί η σχετική φορολογική παράβαση.

ΩΣΤΟΣΟ αν κάποιος διαβάσει το πράσινο αυτοκόλλητο που η ΔΕΗ κολλάει στους μετρητές όταν κόβει το ρεύμα, θα διαπιστώσει ότι γίνεται αναφορά στο άρθρο 372 του Ποινικού Κώδικα, δηλαδή στο αδίκημα της κλοπής (περισσότερες λεπτομέρειες για τη ρευματοκλοπή, αμέσως παρακάτω). Αυτό είναι μία γενική απειλή που διατυπώνεται έτσι αφηρημένα, ακριβώς για να αποτρέψει τον κόσμο από το άνοιγμα της “χελώνας”. Η πραγματικότητα είναι ότι σε αυτό το πρώτο στάδιο η ΔΕΗ τις περισσότερες φορές δεν κάνει μήνυση (πρακτική που ενδεχομένως σύντομα να αλλάξει) αλλά η απειλή της μήνυσης χρησιμοποιείται εκβιαστικά για να πας να πληρώσεις. Η μήνυση γίνεται τελικώς στη συνέχεια, αν δεν συμμορφωθείς και συνεχίζεις να μένεις επανασυνδεδεμένος, οπότε στην περίπτωση αυτή έρχεται συνεργείο για να σου αφαιρέσει εντελώς τον μετρητή.

Πάντως και στις περισσότερες περιπτώσεις που γίνεται μήνυση από το πρώτο στάδιο της επανασύνδεσης, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι πρόκειται για μια μήνυση που κύριο σκοπό έχει να σε πιέσει να προβείς στην καταβολή των οφειλομένων (συν ενός προστίμου που επιβάλει αυθαίρετα η ΔΕΗ), καθώς αυτή η καταβολή ανοίγει την πόρτα

για απαλλαγή σε μελλοντικό δικαστήριο.

γ. Η απευθείας σύνδεση στο δίκτυο

Η παράκαμψη του μετρητή και η κατευθείαν σύνδεση με το δίκτυο είναι προφανώς παράνομη αλλά ενδεχομένως να είναι η ΜΟΝΗ λύση, όταν η ΔΕΗ έχει αφαιρέσει το μετρητή και ο πολίτης είναι υποχρεωμένος να κάνει κάτι για να μην πεθάνει (εάν π.χ. είναι υπερήλικος ασθενής και τα φάρμακά του πρέπει να διατηρούνται στο ψυγείο). Η πράξη λοιπόν αυτή διώκεται ως **κλοπή** σύμφωνα με το άρθρο 372 του Ποινικού Κώδικα [δες mhxanh.org/reyma/klopi] και είναι πλημμέλημα που τιμωρείται με φυλάκιση από 3 μήνες έως 5 χρόνια. Αν η αξία του ρεύματος κριθεί ιδιαίτερα μεγάλη (αυτό αφήνεται κάπως αυθαίρετα στη δικαστική κρίση αλλά σίγουρα θα πρέπει να μιλάμε για 2-3.000 ευρώ) τότε η κλοπή διώκεται με την επιβαρυντική της μορφή, η οποία είναι και πάλι πλημμέλημα αλλά τιμωρείται με αυστηρότερη ποινή, δηλαδή με φυλάκιση τουλάχιστον δύο χρόνων και ανώτατο όριο πάλι τα πέντε. Για να πάρει κακουργηματική μορφή, θα πρέπει να κριθεί ότι τελείται κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια ή το ρεύμα να ξεπερνά σε αξία τις 73.000 ευρώ...

Εύλογο ερώτημα που θα μπορούσε να διατυπωθεί εδώ, είναι το εξής: *“Μα εάν έχει αφαιρεθεί/παρακαμφθεί ο μετρητής, τότε ΠΩΣ υπολογίζεται το ρεύμα που έχει κλαπεί;”*. Αυτός δυστυχώς ο υπολογισμός γίνεται από την ίδια τη ΔΕΗ με έναν αυθαίρετο αλγόριθμο βάσει των τετραγωνικών μέτρων και της “μέσης κατανάλωσης” που θα έκανε το συγκεκριμένο σπίτι για να εξυπηρετήσει τις ενεργειακές του ανάγκες.

Είναι πάντως σημαντικό να επισημάνουμε ότι ειδικά στις περιπτώσεις “ρευματοκλοπής” που τελεί κάποιος ο οποίος βρίσκεται μπροστά σε ακραίες καταστάσεις, όπως όταν αναγκάζεται να παρακάμψει το μετρητή επειδή κινδυνεύει η επιβίωση του ίδιου ή των οικείων του, η επίκληση μιας τέτοιας “κατάστασης ανάγκης” δεν αποτελεί μόνο ένα πολιτικό επιχείρημα ή ένα επιχείρημα “ηθικού τύπου”, αλλά έχει και νομικό αντίκρουσμα. Πρόκειται για έναν ουσιαστικό νομικό ισχυρισμό ο οποίος επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο κάποιος αντιμετωπίζεται από τα δικαστήρια, και κατά συνέπεια μπορεί να οδηγήσει σε ευνοϊκή μεταχείριση ή και απαλλαγή.

δ. Το «πείραγμα» του μετρητή

Το πείραγμα του μετρητή είναι μία διαφορετική πρακτική, η οποία προσπαθεί να “ξεγελάσει” τον εισπρακτικό μηχανισμό της ΔΕΗ, για να εκδοθούν τελικά μικρότεροι λογαριασμοί. Εννοείται βέβαια ότι αν αυτό γίνει αντιληπτό από τους υπαλλήλους της ΔΕΗ, ο μετρητής αφαιρείται αμέσως. Ως προς τις νομικές συνέπειες τώρα, το αδίκημα “άνοιγμα του μετρητή και πείραγμα των ενδείξεων”, έχει αντιμετωπιστεί με δύο

τρόπους: Μέχρι πριν από μερικά χρόνια η ποινική δίωξη ασκούσαν είτε για **κλοπή** (όπως περιγράφεται παραπάνω στο 3.γ) είτε για **απάτη** σύμφωνα άρθρο 386 του Ποινικού Κώδικα [δεσ mhxanh.org/reyma/apati] η οποία κατ' αρχάς θεωρούνταν πλημμέλημα, όμως πολλές φορές έπαιρνε κακουργηματικό χαρακτήρα με το σκεπτικό ότι γίνεται "κατά συνήθεια ή κατ' επάγγελμα". Αυτή η πρακτική έχει κατά καιρούς αλλάξει και δεν είναι ενιαία σε όλες τις εισαγγελίες της χώρας. Σήμερα πάντως φαίνεται ότι οι περισσότερες διώξεις και για το πείραγμα του ρολογιού γίνονται με το 372 του Ποινικού Κώδικα, δηλαδή για κλοπή, άρα ισχύουν και εδώ όσα είπαμε στην περίπτωση 3.γ. Σχετικά πρόσφατα μάλιστα βγήκε και μια απόφαση από τον Άρειο Πάγο (937/2010) που επαναλαμβάνει και αυτή ότι το πείραγμα του μετρητή αποτελεί "κλοπή"
[δεσ mhxanh.org/reyma/areios-pagos-937-2010].

Πάντως το "πείραγμα" του μετρητή δεν γλυτώνει το χρήστη της ΔΕΗ από χαράτσια, δημοτικά τέλη, ΕΡΤ κλπ (που πλέον αποτελούν τεράστιο ποσοστό του λογαριασμού), και τον εκθέτει σε δυσανάλογα μεγάλο κίνδυνο, καθώς όπως προείπαμε οι κακουργηματικές διώξεις στο παρελθόν έχουν γίνει πάνω στο ζήτημα του "πειράγματος". Επίσης, σε σχέση με τις άλλες μεθόδους, το "πείραγμα" του μετρητή μας δίνει την εντύπωση ότι είναι μια "ατομική λύση" λιγότερο κοινωνικοποιησίμη, λιγότερο προωθητική της ευθείας σύγκρουσης με τον εκβιαστικό εισπρακτικό μηχανισμό της ΔΕΗ και επομένως λιγότερο πρόσφορη για συλλογική δράση και υπεράσπιση.

ε. Σημειώσεις για το άνοιγμα της "χελώνας"

Θα έχετε προσέξει ότι η "χελώνα" της ΔΕΗ σφραγίζεται με ένα σύρμα που καταλήγει σε μια ασημένια σφραγίδα σαν χοντρό πουλί από τάλβι. Το να παραβιάσει κανείς τη σφραγίδα αυτή θεωρείται κατ' αρχάς "μέσο" με το οποίο τελείται η όποια αξιόποινη πράξη. Άρα από μόνο του το άνοιγμα της "χελώνας" δεν είναι μία πράξη αξιόποινη. Το αδίκημα "παραβίαση σφραγίδων που έθεσε η αρχή" [άρθρο 178 του Ποινικού Κώδικα, δεσ mhxanh.org/reyma/sfragides] δεν αφορά τη σχέση μας με τη ΔΕΗ διότι οι σφραγίδες δεν έχουν τεθεί από κάποια κρατική αρχή. Όσο δε κι αν ψάξαμε στο χάος της νομοθεσίας δεν βρήκαμε έστω κάποια υπουργική απόφαση που να εξουσιοδοτεί τη ΔΕΗ για μια τέτοια "δημόσια" σφράγιση.

ΠΡΟΣΟΧΗ ΟΜΩΣ: Αν μετά την παραβίαση της "χελώνας", η σφραγίδα "διορθωθεί" ώστε να φαίνεται απείραχτη ή αν τοποθετηθεί μια άλλη στη θέση της, η οποία μοιάζει με αυτές τις ΔΕΗ, αυτό θα μπορούσε να θεωρηθεί **πλαστογραφία** [άρθρο 216 του Ποινικού Κώδικα - δεσ mhxanh.org/reyma/plastografia] το οποίο είναι μεν πλημμέλημα αλλά αλλάζει τη συνολική "εγκληματική εικόνα" και μπορεί ενδεχομένως να οδηγήσει σε πιο επιβαρυντικές μορφές δίωξης.

4. Κατακλείδα

Το φυλλάδιο αυτό δεν θέλει να είναι παρά ένα ακόμη εργαλείο και σε καμιά περίπτωση δεν επιθυμεί να υποκαταστήσει με νομικά τεχνάσματα τους αγώνες για τα αγαθά πρώτης ανάγκης, μεταφέροντας ένα πολιτικό ζήτημα από τους δρόμους και τις πλατείες στις αίθουσες των δικαστηρίων. Ούτως ή άλλως ο μόνος τρόπος να απαντήσουμε στη γενικευμένη επίθεση που δέχονται οι ζωές μας, είναι και στην περίπτωση της ενέργειας, οι συλλογικοί αγώνες. Μια διαμαρτυρία που εξαντλείται στο ζήτημα της νομιμότητας ή την αντισυνταγματικότητα της τάδε ή της δείνα ρύθμισης δεν έχει καμία αξία, καθώς μπορεί εύκολα να ακυρωθεί μέσα σε μία μέρα από μία αντίστοιχη νομοθετική τροποποίηση. Τα καταγεγραμμένα στο νόμο δικαιώματα αποκτούν αξία μόνο όταν τα μετατρέπουμε με τη δράση μας από αφηρημένες διακηρύξεις σε εργαλεία διεκδίκησης. Να κλείσουμε με μια σημείωση: Οι πληροφορίες που δίνουμε σε αυτές τις γραμμές δεν συνοδεύονται από κάποια “εγγύηση” ότι θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά από αυτούς και αυτές που τις έχουν πραγματικά ανάγκη. Κατά συνέπεια θα μπορούσε και το κάθε λογής λαμόγιο, να τις χρησιμοποιήσει απλώς για να αυγατίσει την περιουσία του. Ωστόσο, έχει ιδιαίτερη σημασία για εμάς το γεγονός ότι όλες οι πληροφορίες αυτού του οδηγού, για να αποκτήσουν πρακτική σημασία, προϋποθέτουν **την αδιαμεσολάβητη συλλογική δράση, την παρουσία στο δρόμο και το ξεπέρασμα του πλαστού διπόλου “νόμιμο-παράνομο”**. Θεωρούμε ότι οι προϋποθέσεις αυτές μπορούν να εξασφαλίσουν σε αυτόν τον οδηγό το αγωνιστικό πρόσημο που του αντιστοιχεί.

Με συντροφικούς χαιρετισμούς

MHXANH

για την επανασύνδεση
των ενεργειακών μας αναγκών

www.mhxanh.org